

інших ідеологічних систем, а на кращі традиції українського богослов'я та пізнання тих обставин, за яких можливе забезпечення вільного розвитку людини і пошанування її гідності. Богослов'я покликане дати українському суспільству основу для духовного наповнення домінуючих сьогодні ідеологічних та світоглядних парадигм [4, с.19].

Важливим завданням українського богослов'я є осмислення позиції Церкви щодо модерних течій у світовому богослов'ї, зокрема щодо ролі і місця в Церкві духовенства, мирян – чоловіків і жінок. З одного боку, треба вивчити і подолати ізоляціоністські та фундаменталістські настрої, які з різних причин все ще притаманні частині українського Божого люду. З іншого боку, українське богослов'я покликане врахувати ті помилки клерикалізму, ляїцизації (перебільшення ролі мирян) та фемінізму, яких припустилися релігійні громади інших народів [5, с.56].

Тому перед богословською освітою стоїть завдання повернути занедбаній і розгубленій людині розуміння спасительної сили Втіленого Слова й жертвовного ідеалізму. На зміну нинішньому періоду корумпованості, очерствіння душ і загального приниження людини має прийти осмислена богослов'ям культура солідарності й ненасильства, гуманізму, гідності й прав людини.

Ставлячи перед собою такі завдання, богослов'я орієнтується на людей доброї волі (особливо молодь), які, всупереч нинішнім тенденціям до втрати моральності, нарощують свій духовний потенціал і зуміють об'єднатися довкола духовного скарбу живого Передання і збереженого ним вогника надії [6, с.15].

Література

1. Гренц Стенли, Олсон Роджер. Богословие и богословы XX века. – Черкассы, 2011.
2. Еннс Пол. Підручник з богослов'я. – Львів, 2003.
3. Клеман Оливье. Истоки: Богословие отцов Древней Церкви. Тексты и комментарии. – М., 1994.
4. Ратцингер Й. (Бенедикт XVI). Сущность и задачи богословия. Попытки определения в диспуте современности. – М., 2007.
5. Сильвестр (Стойчев), архим. Догматическое богословие : учебное пособие для 2-го класса духовной семинарии. – К., 2016.
6. Христокін Г. В. Основи християнської культури : навчальний посібник / Г.В. Христокін, Ю. П. Чорноморець. – Ірпінь, 2018.

УДК78.071.2:781.5.08Косенко(043.2)

ЛЕНДЄЛ-СЯРКЕВИЧ А. А., БІБЕН М. М.,
Мукачівський державний університет

ТВОРЧІСТЬ ВІКТОРА КОСЕНКА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ МУЗИКАНТА-ІНСТРУМЕНТАЛІСТА

Відродження української фортепіанної музики відбувається сьогодні завдяки творчості Віктора Косенка, яка просякнута національним колоритом. У

своїх композиціях він відобразив картини рідної природи, змалював дитячі забави, розчарування та радощі. Саме такий широкий спектр почуттів допомагає поціновувачам фортепіанної музики Віктора Косенка глибоко занурюватися у світ його творчості, вивчати та пропагувати національне, що стане платформою для розвитку та формування емоційної чутливості, здатності розуміти і глибоко переживати художні образи мистецтва.

Віктор Степанович Косенко народився 24 листопада 1896 року в Петербурзі в сім'ї військового службовця. Коли майбутньому композитору минуло два роки, родина Косенків переїхала до Варшави. Столиця Польщі була на той час одним з найбільших осередків мистецького життя Європи. З Варшавою у композитора пов'язані ранні музичні враження, знайомство з фортепіано, перші заняття з музики та спроби компонувати.

Особливий вплив на майбутнього композитора справила родина. Батьки прищепили йому такі риси, як чесність, м'якість, чутливість, повага до людей, що позначилися на всій творчості музиканта. Весь свій талант, всі сили, натхненну й самовіддану працю Косенко віддав рідному народу. Для його музики про людину і для людини характерні високий гуманізм, реалістичність і глибока змістовність. У ній нерідко виявляємо те світовідчуття, ті животрепетні й одухотворенні начала, що покликані утверджувати життєствердні гуманістичні ідеали [1, с. 5].

Творча діяльність Косенка припала на період (20-30-і роки), коли у вітчизняному мистецтві настала напружена атмосфера шукань, овіяних духом нового часу. Своїм реалізмом, художньою довершеністю творчість Косенка підноситься до зразків світового класичного мистецтва. Його творча спадщина – це симфонічні, фортепіанні твори, інструментальні концерти, п'єси для інструментальних ансамблів, романси, обробки народних пісень.

Центральне місце у творчому доробку Віктора Косенка, займає фортепіанна музика. А саме: три прелюдії для фортепіано ор.1; чотири прелюдії для фортепіано ор.2; три мазурки для фортепіано ор.2; три поеми ор.5, одинадцять етюдів для фортепіано ор.8, «Утіха» сі мажор ор.9, «Мазурка» мі-бемоль мінор ор.9, «Ноктюрн» фа - дієз мінор ор.9, Соната ре мінор ор.10, поема «Бажання»(№1) до - дієз мінор ор.11, «Фантастична поема»(№3) до - дієз мінор ор.11, дві поеми-легенди ор.12; Соната №1 ор. 13, Соната №2 ор. 14, Соната №3 ор. 15, Одинадцять етюдів у формі старовинних танців для фортепіано ор. 19; два концерти вальси для фортепіано ор. 22, концерт до - мінор для фортепіано з оркестром ор.23.

Загальний характер його музики позначений ліричною м'якістю, камерністю. Манера висловлювання – спокійна, стримана. Хід думок – природний, логічно послідовний. Водночас витонченій, мелодично наспівній мові притаманна внутрішня експресія. Багатство почуттів, романтична піднесеність, стрункість класичних форм – ось ті якості, що становлять тривку життєву основу музики композитора [2, с. 5].

Слід відзначити що творчість Косенка – багатогранна, тематично різноманітна. Вона охоплює майже всі жанри. Увагу митця привертала різні сфери людського життя і діяльності: революційно-громадський пафос, романтика праці, духовний світ сучасника. В яких би жанрах не працював композитор, всюди відчуваються високий професіоналізм, майстерність, широка ерудиція.

Отже, Віктор Косенко високоталановитий композитором, творчість якого має високу мистецьку якість і художню цінність, щирість, емоційну наснаженість, глибоку культурність, високу майстерність. І все це зіграло полум'ям, що ніколи не згасало, полум'ям великої любові до музичної справи [3, с. 194].

Література

1. Олійник О. В. Косенко : Попул. нарис. – Київ : «МУЗИЧНА УКРАЇНА», 1989. – 62 с.
2. Стецюк Р. В. Косенко. – Київ : «Музична Україна», 1974. – 54 с.
3. Косенко В. Спогади, листи. – Київ : «Музична Україна», 1975. – 292 с.

УДК 304.4:37:329.14(477):94 «192/193»

МАЛЕЦЬ О.О.,
Мукачівський державний університет
МАЛЕЦЬ Н.Б.,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ У 20-30-х рр. ХХ ст.

У 20-х рр. ХХ ст. Підкарпатська Русь поступово пристосовувалася до існуючої політичної системи Чехословаччини. У порівнянні з іншими країнами Центрально-Східної Європи, республіка була добре розвинена, мала демократичний характер. Процес становлення політичних партій на Підкарпатській Русі зумовлювався особливостями політичного життя в складі Австро-Угорщини, а також тими новими можливостями, які створювала Конституція Чехословацької республіки 1920 р. Якщо до 1918 р. власних політичних партій на Закарпатті не було, то в міжвоєнний період такі масово появились. Вони були або дочірними партіями чехословацьких, або партіями, які захищали виключно інтереси населення Підкарпатської групи: русинів, угорців, євреїв. У 1921 р. в краї діяло 18, а в 1922 р. – 22 партії. Пізніше, напередодні парламентських виборів 1924 р., кількість їх зросла до тридцяти [7, с. 153]. Існування в краї такої кількості партій мало об'єктивну основу, що впливало із слабкої структуризації суспільства, відсутності середнього класу.

За умов, коли на політичній карті Підкарпатської Русі почали з'являтися нові політичні партії, Я. Остапчук виступив з ініціативою створення соціал-демократичні партії на нараді 16 травня 1920 р. Тоді ж було обрано і партійне керівництво в такому складі: Я. Остапчук, Є. Пуза, С. Клочурак, В. Шуба, В. Климпуш, І. Товтин, І. Михалко та І. Чулак [5, с. 27].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>